

I

(Säädökset, jotka on julkaistava)

**NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 1/2003,
annettu 16 päivänä joulukuuta 2002,
perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 83 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽²⁾,

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽³⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Sellaisen järjestelmän aikaansaamiseksi, jolla varmistetaan, että kilpailu yhteismarkkinoilla ei vääristy, perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklaa on sovellettava yhteisössä tehokkaasti ja yhtenäisesti. Perustamissopimuksen 81 ja 82 (*) artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus eli 6 päivänä helmikuuta 1962 annettu neuvoston asetus N:o 17 ⁽⁴⁾ on mahdollistanut sellaisen yhteisön kilpailupolitiikan kehittymisen, joka on edistänyt kilpailukulttuurin leviämistä yhteisössä. Saatujen kokemusten perusteella nyt on kuitenkin aika korvata mainittu asetus lainsäädännöllä, joka on suunniteltu vastaamaan yhdentyneiden markkinoiden ja yhteisön tulevan laajentumisen aiheuttamiin haasteisiin.
- (2) On erityisesti tarkasteltava uudelleen kilpailua rajoittavia sopimuksia koskevaan kieltoon perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdassa määrätyn poikkeuksen toimintatapaa. Perustamissopimuksen 83 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti on tässä suhteessa syytä ottaa huomioon toisaalta tarve turvata tehokas valvonta ja toisaalta tarve yksinkertaistaa hallintoa niin paljon kuin mahdollista.
- (3) Asetuksella N:o 17 luodulla keskitetyllä järjestelmällä ei enää pystytä varmistamaan tasapainoa näiden kahden tavoitteen välillä. Se haittaa jäsenvaltioiden tuomioistuimia ja kilpailuviranomaisia niiden soveltaessa yhteisön kilpailusääntöjä, ja siihen sisältyvä ilmoitusjärjestelmä estää komissiota keskittymästä vakavimpien rikkomusten hillitsemiseen. Se merkitsee myös huomattavia kustannuksia yrityksille.
- (4) Kyseinen järjestelmä on näin ollen syytä korvata poikkeuksen suoraan sovellettavuuteen perustuvalla järjestelmällä, jossa jäsenvaltioiden kilpailuviranomaiset ja tuomioistuimet voivat Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön perustuvan, perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdan ja 82 artiklan suoraan soveltamista koskevan toimivallan lisäksi soveltaa myös perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohtaa.

⁽¹⁾ EYVL C 365 E, 19.12.2000, s. 284.

⁽²⁾ EYVL C 72 E, 21.3.2002, s. 305.

⁽³⁾ EYVL C 155, 29.5.2001, s. 73.

(*) Asetuksen N:o 17 nimike on mukautettu EY:n perustamissopimuksen artikloiden Amsterdamin sopimuksen 12 artiklan edellyttämän uudelleen numeroinnin ottamiseksi huomioon; alkuperäinen viittaus oli perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklaan.

⁽⁴⁾ EYVL 13, 21.2.1962, s. 204/62, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1216/1999 (EYVL L 148, 15.6.1999, s. 5).

- (5) Yhteisön kilpailusääntöjen tehokkaan täytäntöönpanon ja samalla puolustusta koskevien perusoikeuksien noudattamisen varmistamiseksi tässä asetuksessa olisi säädettävä perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa tarkoitettusta todistustaakasta. Osapuolen tai viranomaisen, joka väittää perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohtaa tai 82 artiklaa rikutun, tehtävänä on todistaa tavanomaisten oikeudellisten vaatimusten mukaisesti rikkomisen tapahtuneeksi. Yrityksen tai yritysten yhteenliittymän, joka vetoaa oikeuteen puolustautua rikkomisväitettä vastaan, tehtävänä on osoittaa tavanomaisten oikeudellisten vaatimusten mukaisesti, että edellytykset tällaisen puolustautumisen soveltamiselle täyttyvät. Tämä asetus ei vaikuta todistelunormistoa koskeviin kansallisiin sääntöihin eikä jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten ja tuomioistuinten velvollisuuksiin varmistua tosiseikoista, joilla on asiassa merkitystä, edellyttäen, että tällaiset säännöt ja velvoitteet ovat yhteensopivat yhteisön oikeutta koskevien yleisten periaatteiden kanssa.
- (6) Yhteisön kilpailusääntöjen tehokkaan soveltamisen varmistamiseksi kansallisten kilpailuviranomaisten osallistumista siihen on lisättävä. Tätä varten niillä on oltava valtuudet soveltaa yhteisön oikeutta.
- (7) Kansallisilla tuomioistuimilla on olennainen tehtävä yhteisön kilpailusääntöjen soveltamisessa. Tuomioistuimet turvaavat yhteisön oikeuteen perustuvat yksilön oikeudet ratkaisemalla henkilöiden välisiä riita-asioita esimerkiksi määräämällä vahingonkorvauksia rikkomisesta vahinkoa kärsineille. Kansallisten tuomioistuinten tehtävänä on täydentää tältä osin jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten toimintaa. On siis sallittava se, että tuomioistuimet soveltavat perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklaa täysimääräisesti.
- (8) Yhteisön kilpailusääntöjen tehokkaan täytäntöönpanon ja tähän asetukseen sisältyvän yhteistyömekanismin asianmukaisen toiminnan varmistamiseksi jäsenvaltioiden kilpailuviranomaiset ja tuomioistuimet on veloitettava soveltamaan myös perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklaa, kun ne soveltavat kansallista kilpailulainsäädäntöä sopimukseen ja käytäntöihin, jotka voivat vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Yhdenvertaisten mahdollisuuksien luomiseksi yhteismarkkinoille yritysten välisiä sopimuksia, yritysten yhteenliittymien päätöksiä ja yritysten yhdenmukaistettuja menettelytapoja varten on perustamissopimuksen 83 artiklan 2 kohdan e alakohdan mukaisesti määriteltävä kansallisen lainsäädännön ja yhteisön kilpailulainsäädännön välinen suhde. Tätä varten on säädettävä, että kansallisen kilpailulainsäädännön soveltaminen perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin yritysten välisiin sopimuksiin, päätöksiin ja yhdenmukaistettuihin menettelytapoihin ei saa johtaa näiden sopimusten, päätösten tai yhdenmukaistettujen menettelytapojen kieltämiseen, jos niitä ei ole kielletty myös yhteisön kilpailulainsäädännössä. Sopimusten, päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen käsitteet ovat yhteisön kilpailulainsäädännössä itsenäisiä käsitteitä, jotka kattavat yritysten markkinakäyttäytymisen koordinoinnin, sellaisena kuin yhteisön tuomioistuimet sen tulkitsevat. Jäsenvaltioita ei saa tämän asetuksen nojalla estää hyväksymästä ja soveltamasta alueellaan tiukempia kansallisia kilpailulakeja, joissa kielletään tai säädetään rangaistaviksi yritysten toteuttamat yksipuoliset toimet. Nämä tiukemmat kansalliset lait voivat sisältää määräyksiä, joissa kielletään tai säädetään rangaistaviksi väärinkäytökset taloudellisesti riippuvaisia yrityksiä kohtaan. Tätä asetusta ei myöskään sovelleta kansalliseen lainsäädäntöön, jossa säädetään rikosoikeudellisia rangaistuksia luonnollisille henkilöille, paitsi siltä osin kuin tällaiset rangaistukset ovat keino panna täytäntöön yrityksiin sovellettavat kilpailusäännöt.
- (9) Perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan tavoitteena on suojata kilpailua markkinoilla. Tämä asetus on annettu näiden perustamissopimuksen määräysten täytäntöönpanemiseksi eikä siinä estetä jäsenvaltioita panemasta alueellaan täytäntöön kansallista lainsäädäntöä, jolla suojataan muita oikeutettuja etuja edellyttäen, että tämä lainsäädäntö on yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden ja muiden säännösten mukaista. Jos tämän kansallisen lainsäädännön pääasiallisena tavoitteena on muu kuin kilpailun suojaaminen markkinoilla, jäsenvaltioiden kilpailuviranomaiset ja tuomioistuimet voivat soveltaa kyseistä lainsäädäntöä alueellaan. Jäsenvaltiot voivat näin ollen panna tämän asetuksen nojalla alueellaan täytäntöön kansallista lainsäädäntöä, jossa kielletään tai säädetään rangaistavaksi yksipuolinen tai sopimukseen perustuva sopimaton menettely elinkeinotoiminnassa. Tällaisella lainsäädännöllä on tietty tavoite riippumatta tällaisten toimien tosiasiallisista tai oletetuista vaikutuksista kilpailuun. Tämä koskee erityisesti lainsäädäntöä, jossa kielletään yrityksiä asettamasta kauppakumppaneilleen tai saamasta niiltä tai yrittämästä saada niiltä ehtoja, jotka ovat perusteettomia, suhteettomia tai vastikkeettomia.

- (10) Sellaisissa asetuksissa kuin N:o 19/65/ETY⁽¹⁾, (ETY) N:o 2821/71⁽²⁾, (ETY) N:o 3976/87⁽³⁾, (ETY) N:o 1534/91⁽⁴⁾ ja (ETY) N:o 479/92⁽⁵⁾ komissiolle annetaan mahdollisuus soveltaa asetuksella perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohtaa eräisiin sopimusten, yritysten yhteenliittymien päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiin. Tällaisissa asetuksissa määritellyillä aloilla komissio on antanut ja voi edelleen antaa niin sanottuja ryhmäpoikkeusasetuksia, joissa se julistaa, että perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdan määräykset eivät koske joitakin sopimusten, päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiä. Jos sopimuksilla, päätöksillä ja yhdenmukaistetuilla menettelytavoilla, joihin tällaisia asetuksia sovelletaan, on kuitenkin vaikutuksia, jotka ovat ristiriidassa perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan kanssa, komissiolla ja jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla olisi oltava valta peruuttaa yksittäisessä asiassa ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisesta johtuva etu.
- (11) Valvoakseen perustamissopimuksen määräysten soveltamista komission on voitava tehdä yrityksille tai yritysten yhteenliittymille osoitettuja päätöksiä, joissa ne määrätään lopettamaan perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan rikkominen. Vaikka komissio ei määräisikään sakkoa, sen on voitava tehdä päätöksiä, joissa todetaan rikkomisen tapahtuneen, myös sen jälkeen kun rikkominen on loppunut, jos asiaan liittyy oikeutettu etu. Asetuksessa on myös syytä mainita erikseen yhteisöjen tuomioistuimen tunnustama komission oikeus päättää välitoimenpiteistä.
- (12) Tässä asetuksessa olisi säädettävä nimenomaisesti komission toimivallasta määrätä suhteellisuusperiaate huomioon ottaen toimintaa koskevia tai rakenteellisia korjaustoimenpiteitä, jotka ovat tarpeen rikkomisen lopettamiseksi tosiasiallisesti. Rakenteellisia korjaustoimenpiteitä voidaan määrätä vain, jos yhtä tehokasta toimintaa koskevaa korjaustoimenpidettä ei ole käytettävissä tai jos yhtä tehokas toimintaa koskeva korjaustoimenpide olisi kyseiselle yritykselle raskaampi kuin rakenteellinen korjaustoimenpide. Muutokset yrityksen rakenteeseen, sellaisena kuin se oli ennen rikkomisen toteuttamista, olisivat oikeasuhteisia vain, jos on olemassa rikkomisen jatkumisen tai toistumisen huomattava vaara, joka johtuu nimenomaan yrityksen rakenteesta.
- (13) Jos yritykset esittävät komissiolle sopimuksen tai käytännön kieltämiseen mahdollisesti johtavan menettelyn yhteydessä sitoumuksia komission huolenaiheiden poistamiseksi, komission olisi voitava tehdä päätöksiä, joiden mukaan sitoumukset ovat asianomaisia yrityksiä velvoittavia. Sitoumuksia koskeissa päätöksissä tulisi todeta, että komission jatkotoimille ei ole enää perusteita, ilman että todetaan, onko määräyksiä rikottu tai rikotaanko niitä vielä. Sitoumuksia koskevat päätökset eivät vaikuta kilpailuviranomaisten ja jäsenvaltioiden tuomioistuinten valtuuksiin tehdä tällaista toteutusta ja päättää tapauksesta. Sitoumuksia koskevat päätökset eivät sovellu asioihin, joissa komissio aikoo määrätä sakkoja.

⁽¹⁾ Neuvoston asetusta N:o 19/65/ETY, annettu 2 päivänä maaliskuuta 1965, perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan (Asetusten nimikkeet on mukautettu EY:n perustamissopimuksen artikloiden Amsterdamin sopimuksen 12 artiklan edellyttämän uudelleen numeroinnin ottamiseksi huomioon; alkuperäinen viittaus oli perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohtaan) soveltamisesta sopimusten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiin, asetusta sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1215/1999 (EYVL L 148, 15.6.1999, s. 1).

⁽²⁾ Neuvoston asetusta (ETY) N:o 2821/71, annettu 20 päivänä joulukuuta 1971, perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan (Asetusten nimikkeet on mukautettu EY:n perustamissopimuksen artikloiden Amsterdamin sopimuksen 12 artiklan edellyttämän uudelleen numeroinnin ottamiseksi huomioon; alkuperäinen viittaus oli perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohtaan) soveltamisesta sopimusten, päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiin (EYVL L 285, 29.12.1971, s. 46). Asetusta sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna vuoden 1994 liittymisasiakirjalla.

⁽³⁾ Neuvoston asetusta (ETY) N:o 3976/87, annettu 14 päivänä joulukuuta 1987, perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan (Asetusten nimikkeet on mukautettu EY:n perustamissopimuksen artikloiden Amsterdamin sopimuksen 12 artiklan edellyttämän uudelleen numeroinnin ottamiseksi huomioon; alkuperäinen viittaus oli perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohtaan) soveltamisesta tiettyihin sopimusten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiin ilmailun alalla (suomenkielistä toisintoa ei ole saatavissa) (EYVL L 374, 31.12.1987, s. 9), asetusta sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna vuoden 1994 liittymisasiakirjalla.

⁽⁴⁾ Neuvoston asetusta (ETY) N:o 1534/91, annettu 31 päivänä toukokuuta 1991, perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan (Asetusten nimikkeet on mukautettu EY:n perustamissopimuksen artikloiden Amsterdamin sopimuksen 12 artiklan edellyttämän uudelleen numeroinnin ottamiseksi huomioon; alkuperäinen viittaus oli perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohtaan) soveltamisesta tiettyihin sopimusten, päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiin vakuutusalalla (EYVL L 143, 7.6.1991, s. 1).

⁽⁵⁾ Neuvoston asetusta (ETY) N:o 479/92, annettu 25 päivänä helmikuuta 1992, perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan (Asetusten nimikkeet on mukautettu EY:n perustamissopimuksen artikloiden Amsterdamin sopimuksen 12 artiklan edellyttämän uudelleen numeroinnin ottamiseksi huomioon; alkuperäinen viittaus oli perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohtaan) soveltamisesta linjaliikennettä harjoittavien varustamoiden sopimuksiin, päätöksiin ja yhdenmukaistettuihin menettelytapoihin (konsortiot) (EYVL L 55, 29.2.1992, s. 3). Asetusta muutettu vuoden 1994 liittymisasiakirjalla.

- (14) Poikkeustapauksissa yhteisön yleisen edun niin vaatiessa voi myös olla tarpeen, että komissio tekee ilmoitusluonteisen päätöksen, jossa se toteaa, että perustamissopimuksen 81 artiklassa tai 82 artiklassa asetettu kieltö ei sovellu; tällöin tarkoituksena on oikeuden selventäminen ja sen johdonmukaisen soveltamisen varmistaminen yhteisössä erityisesti sellaisten uudenlaisten sopimusten tai käytäntöjen osalta, joita ei ole vielä ratkaistu nykyisessä oikeus- ja hallintokäytännössä.
- (15) Komission ja jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten on muodostettava yhdessä viranomaisten välinen verkosto, joka soveltaa yhteisön kilpailusääntöjä tiiviissä yhteistyössä. Tämän vuoksi on tarpeen luoda tietojensaanti- ja kuulemisjärjestelmiä. Komissio vahvistaa tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa muita muotoja yhteistyölle verkostossa ja tarkistaa niitä.
- (16) Muun sisältöisistä kansallisista säännöksistä riippumatta verkoston jäsenten on voitava vaihtaa ja käyttää todisteena myös luottamuksellisia tietoja. Näitä tietoja voidaan käyttää perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan soveltamiseen sekä kansallisen kilpailulainsäädännön rinnakkaiseen soveltamiseen edellyttäen, että viimeksi mainittu liittyy samaan asiaan eikä johda erilaiseen lopputulokseen. Jos tiedot vastaanottanut viranomainen käyttää tietoja määrätäkseen rangaistuksia yrityksille, tietojen käytölle ei tulisi asettaa muita rajoituksia kuin se, että niitä on käytettävä siihen tarkoitukseen, johon ne on kerätty, sillä yrityksille määrätty seuraamukset ovat samantyyppiset kaikissa järjestelmissä. Yritysten oikeutta puolustukseen eri järjestelmissä voidaan pitää riittävän samankaltaisena. Luonnollisille henkilöille voidaan kuitenkin määrätä huomattavan erilaisia seuraamuksia eri järjestelmissä. Jos näin tapahtuu, on varmistettava, että tietoja voidaan käyttää vain, jos niitä kerätessä on noudatettu luonnollisten henkilöiden puolustusoikeuksien samaa suojelutasoa kuin vastaanottavan viranomaisen kansallisissa säännöissä on säädetty.
- (17) Sekä kilpailusääntöjen johdonmukaisen soveltamisen takaamiseksi että verkoston parhaan mahdollisen hallinnoinnin varmistamiseksi on välttämätöntä säilyttää sääntö, jonka mukaan jäsenvaltioiden kilpailuviranomaiset lopettavat ilman eri toimenpiteitä asian käsittelyn, jos komissio aloittaa oman menettelynsä. Jos jäsenvaltion kilpailuviranomainen on aloittanut asian käsittelyn ja komissio aikoo aloittaa oman menettelynsä, komission on pyrittävä aloittamaan se mahdollisimman pian. Ennen menettelyn aloittamista komission on kuultava kyseistä kansallista viranomaista.
- (18) Jotta käsiteltävät asiat voitaisiin kohdentaa verkostossa parhaalla mahdollisella tavalla, on annettava yleinen säännös, jonka mukaan kilpailuviranomainen voi keskeyttää tai lopettaa asian käsittelyn, jos toinen viranomainen käsittelee tai on käsitellyt kyseistä asiaa, sillä tavoitteena on, että kutakin asiaa käsittelee ainoastaan yksi viranomainen. Säännös ei saa estää yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettua komission mahdollisuutta hylätä kantelu yhteisön edun puuttumisen perusteella myös asioissa, joissa mikään toinen kilpailuviranomainen ei ole ilmoittanut aikovansa käsitellä asiaa.
- (19) Asetuksella N:o 17 perustettu kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevä neuvoantava komitea on toiminut erittäin tyydyttävällä tavalla. Komitea soveltuu hyvin myös uuteen hajautettuun täytäntöönpanojärjestelmään. Uusien säännösten on syytä perustua asetukseen N:o 17 ja samalla komitean toimintaa on tehostettava. Sen vuoksi olisi tarkoituksenmukaista antaa komitealle mahdollisuus esittää lausuntonsa kirjallisessa menettelyssä. Neuvoantavan komitean on myös voitava toimia keskusteluforumina asioissa, joita jäsenvaltioiden kilpailuviranomaiset kulloinkin käsittelevät, sillä tämä edistäisi osaltaan yhteisön kilpailusääntöjen johdonmukaista soveltamista myös tulevaisuudessa.
- (20) Neuvoantavaan komiteaan olisi muodostuttava jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten edustajista. Jäsenvaltioiden olisi voitava nimetä ylimääräinen edustaja kokouksiin, joissa käsitellään yleisiä asioita. Tällä ei kuitenkaan ole vaikutusta siihen, että muut jäsenvaltioiden asiantuntijat voivat avustaa komitean jäseniä.

- (21) Kilpailusääntöjen johdonmukainen soveltaminen edellyttää myös jäsenvaltioiden tuomioistuinten ja komission välisten yhteistyöjärjestelyjen luomista. Tämä koskee kaikkia jäsenvaltioiden tuomioistuimia, jotka soveltavat perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklaa, riippumatta siitä, soveltavatko ne niitä yksityisten asianosaisten välisissä oikeudenkäynneissä julkisina täytäntöönpanoviranomaisina vai muutoksenhakutuomioistuimina. Kansallisille tuomioistuimille olisi annettava mahdollisuus pyytää komissiolta tietoja tai lausuntoja yhteisön kilpailuoikeuden soveltamisesta. Toisaalta on tarpeen antaa komissiolle ja jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisille mahdollisuus esittää kirjallisia tai suullisia huomautuksia tuomioistuimissa asioissa, joissa sovelletaan perustamissopimuksen 81 tai 82 artiklan määräyksiä. Nämä huomautukset olisi annettava kansallisten menettelysääntöjen ja käytäntöjen mukaisesti, joihin kuuluvat myös osapuolten oikeudet turvaavat säännöt. On syytä varmistaa, että komissiolle ja jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisilla on mahdollisuus saada riittävät tiedot kansallisissa tuomioistuimissa aloitetuista menettelyistä.
- (22) Oikeusvarmuuden ja yhteisön kilpailusääntöjen yhtenäisen soveltamisen takaamiseksi rinnakkaisen toimivallan järjestelmässä on ristiriitaisten päätösten tekemistä vältettävä. Tämän vuoksi on tärkeää selvittää yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti, millaiset vaikutukset komission päätöksillä ja menettelyillä on tuomioistuimiin ja jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisiin. Komission tekemät sitoumuksia koskevat päätökset eivät vaikuta tuomioistuinten ja jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten toimivaltaan soveltaa perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklaa.
- (23) Komissiolle on oltava koko yhteisön kattavat valtuudet vaatia tietoja, jotka ovat tarpeen perustamissopimuksen 81 artiklassa kiellettyjen sopimusten, päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen sekä perustamissopimuksen 82 artiklassa kielletyn määräävän aseman väärinkäytön havaitsemiseksi. Yritysten noudattaessa komission päätöstä niitä ei voida pakottaa myöntämään, että ne ovat syyllistyneet rikkomiseen, mutta ne ovat kuitenkin velvollisia vastaamaan asiakysymyksiin ja toimittamaan asiakirjoja siinäkin tapauksessa, että tällaisia tietoja saatetaan käyttää niitä tai toista yritystä vastaan sen toteamiseksi, että rikkominen on tapahtunut.
- (24) Komissiolle on oltava myös valtuudet suorittaa tarkastuksia, jotka ovat tarpeen perustamissopimuksen 81 artiklassa kiellettyjen sopimusten, päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen sekä perustamissopimuksen 82 artiklassa kielletyn määräävän aseman väärinkäytön havaitsemiseksi. Jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten on toimittava komission kanssa aktiivisessa yhteistyössä näitä valtuuksia käytettäessä.
- (25) Koska kilpailusääntöjen rikkomisen selville saaminen on yhä vaikeampaa, kilpailun tehokkaan suojelun varmistamiseksi on tarpeen täydentää komission tutkintavaltuuksia. Komissiolle on annettava erityisesti valtuudet kuulla kaikkia henkilöitä, joilla voi olla hyödyllisiä tietoja, ja tallettaa kyseiset lausunnot. Komission valtuuttamalla virkamiehillä on tarkastusten aikana oltava toimivalta laittaa sinettejä tarkastusten edellyttämäksi ajaksi. Sinettejä ei tavallisesti tulisi laittaa yli 72 tunniksi. Komission valtuuttamalla virkamiehillä on oltava myös oikeus vaatia tarkastuksen kohteeseen ja tarkoitukseen liittyviä tietoja.
- (26) Kokemukset ovat myös osoittaneet, että on tapauksia, joissa liikeasiakirjat ovat yritysten johtajien ja työntekijöiden kotonaan säilyttämiä liikeasiakirjoja. Tarkastusten tehokkuuden säilyttämiseksi komission valtuuttamille virkamiehille ja muille henkilöille olisi annettava valtuudet päästä kaikkiin tiloihin, joissa liikeasiakirjoja voidaan säilyttää, mukaan lukien yksityisasunnot. Näiden valtuuksien käyttäminen edellyttää kuitenkin oikeusviranomaisen lupaa.
- (27) On hyödyllistä vahvistaa kansallisen oikeusviranomaisen suorittaman valvonnan soveltamisala sen antaessa luvan, kansallisen lainsäädännön mukaisesti esimerkiksi turvaamistoimenpiteenä, lainvalvontaviranomaisten virka-avun käyttämiseen tarkastuksen toteuttamiseksi yrityksen mahdollisesti vastustaessa sitä tai luvan panna täytäntöön päätös tarkastusten suorittamisesta muissa kuin liiketoissa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä. Oikeuskäytännöstä seuraa, että kansallinen oikeusviranomainen voi nimenomaan pyytää komissiolta lisätietoja, joita se tarvitsee valvonnan suorittamiseksi ja joiden puuttuessa se voisi evätä luvan. Oikeuskäytännössä vahvistetaan myös kansallisten tuomioistuinten oikeus valvoa pakkokeinojen täytäntöönpanoa koskevien kansallisten sääntöjen soveltamista.

- (28) Jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten mahdollisuuksien parantamiseksi soveltaa tehokkaasti perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklaa on tarkoituksenmukaista sallia viranomaisten avustaa toisiaan toimeenpanemalla tarkastuksia ja muita tutkintatoimenpiteitä.
- (29) Perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan noudattamisen sekä yrityksille ja yritysten yhteenliittymille tällä asetuksella säädettyjen velvoitteiden täyttämisen varmistamiseksi on voitava määrätä sakkoja ja uhkasakkoja. On syytä vahvistaa myös menettelysääntöjen rikkomisiin sovellettavat asianmukaiset sakkojen määrät.
- (30) Yritysten yhteenliittymille niiden tekemistä rikkomisista määrättyjen sakkojen tehokkaan perinnan varmistamiseksi on välttämätöntä määrittellä edellytykset, joissa komissio voi vaatia sakon maksamista yhteenliittymän jäseneltä, jos yhteenliittymä ei ole maksukykyinen. Näin tehdessään komission olisi otettava huomioon yhteenliittymään kuuluvien yritysten suhteellinen koko ja erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten tilanne. Sakon maksaminen yhden tai useamman yhteenliittymän jäsenen toimesta ei kuitenkaan vaikuta kansallisen lainsäädännön sääntöihin, joissa määrätään maksetun määrän takaisinperimisestä yhteenliittymän toisilta jäseniltä.
- (31) Sakkojen ja uhkasakkojen määräämiseen liittyviä vanhentumisaikoja koskevat säännöt vahvistettiin neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2988/74 ⁽¹⁾, joka koskee myös liikenteen alalla sovellettavia seuraamuksia. Rinnakkaisen toimivallan järjestelmässä vanhentumisaajan keskeytymiseen johtavien toimien ryhmään on tarpeen lisätä jäsenvaltion kilpailuviranomaisten itsenäisesti toteuttamat menettelyt. Sääntelyn selkeyttämiseksi asetusta (ETY) N:o 2988/74 olisi siksi muutettava siten, että sen soveltamisalan ulkopuolelle jätetään tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvat seikat, ja sisällytettävä tähän asetukseen vanhentumisaikaa koskevia säännöksiä.
- (32) Asianomaisille yrityksille on myönnettävä oikeus siihen, että komissio kuulee niitä. Kolmansilla osapuolilla, joiden etua päätös saattaa koskea, on oltava tilaisuus esittää huomautuksensa etukäteen, ja tehdyt päätökset on julkistettava laajalti. Samalla kun varmistetaan yritysten puolustautumisoikeudet ja erityisesti oikeus tutustua asiakirja-aineistoon, on välttämätöntä suojella liikesalaisuuksia. Lisäksi olisi varmistettava, että verkoston sisäinen tietojenvaihto on suojattua.
- (33) Koska yhteisöjen tuomioistuin valvoo perustamissopimuksen mukaisesti kaikkia päätöksiä, jotka komissio tekee tämän asetuksen nojalla, tuomioistuimelle on annettava perustamissopimuksen 229 artiklan mukaisesti täysi harkintavalta niiden komission päätösten osalta, joilla se määrää sakkoja tai uhkasakkoja.
- (34) Asetuksella N:o 17 täytäntöönpannut, perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan periaatteet antavat yhteisön toimielimille keskeisen aseman. Tämä keskeinen asema on tarpeen säilyttää, samalla kuitenkin lisäten jäsenvaltioiden osallistumista yhteisön kilpailusääntöjen soveltamiseen. Perustamissopimuksen 5 artiklassa tarkoitettujen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen asetuksen tavoitteen saavuttamiseksi eli yhteisön kilpailusääntöjen tehokkaan soveltamisen mahdollistamiseksi.
- (35) Voidakseen panna yhteisön kilpailulainsäädännön asianmukaisesti täytäntöön jäsenvaltioiden olisi nimettävä ja valtuutettava viranomaiset, jotka soveltavat perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklaa julkisina täytäntöönpanoviranomaisina. Niiden olisi voitava nimetä niin hallinto- kuin oikeusviranomaisia suorittamaan erilaisia kilpailuviranomaisille tässä asetuksessa määrättyjä tehtäviä. Asetuksessa otetaan huomioon se, että jäsenvaltioiden täytäntöönpanojärjestelmät eroavat suuresti toisistaan. Asetuksen 11 artiklan 6 kohdan vaikutuksia on sovellettava kaikkiin kilpailuviranomaisiin. Tästä yleisestä säännöstä poiketen, jos syyttäjän asemassa toimiva viranomaisensa saattaa asian erillisen oikeusviranomaisen käsiteltäväksi, 11 artiklan 6 kohtaa on sovellettava syyttäjän asemassa

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (ETY) N:o 2988/74, annettu 26 päivänä marraskuuta 1974, vanhentumisajoista liikennettä ja kilpailua koskeviin Euroopan talousyhteisön sääntöihin liittyvissä menettelyissä ja niiden nojalla määrättyjen seuraamusten täytäntöönpanossa (EYVL L 319, 29.11.1974, s. 1).

toimivaan viranomaiseen tämän asetuksen 35 artiklan 4 kohdassa säädetyin edellytyksin. Silloin kun kyseiset edellytykset eivät täyty, on sovellettava yleistä sääntöä. Joka tapauksessa 11 artiklan 6 kohtaa ei sovelleta tuomioistuimiin silloin, kun ne toimivat muutoksenhakutuomioistuimina.

- (36) Koska oikeuskäytäntö on vahvistunut, että kilpailusääntöjä sovelletaan liikenteeseen, ala olisi sisällytettävä tämän asetuksen menettelysäännösten soveltamisalaan. Liikenteen jättämisestä neuvoston asetuksen N:o 17 soveltamisalan ulkopuolelle 26 päivänä marraskuuta 1962 annettu neuvoston asetus N:o 141 ⁽¹⁾ olisi tästä syystä kumottava ja asetuksia (ETY) N:o 1017/68 ⁽²⁾, (ETY) N:o 4056/86 ⁽³⁾ ja (ETY) N:o 3975/87 ⁽⁴⁾ olisi muutettava siten, että kumotaan niiden sisältämät erityiset menettelysäännökset.
- (37) Tässä asetuksessa otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut perusoikeudet ja periaatteet. Tätä asetusta on näin ollen tulkittava ja sovellettava kyseiset oikeudet ja periaatteet huomioon ottaen.
- (38) Oikeusvarmuuden takaaminen yrityksille, joita yhteisön kilpailusäännöt koskevat, edistää innovointia ja investointeja. Mikäli joissain tapauksissa on selkeästi aihetta epävarmuuteen, koska on kyse uusista tai ratkaisemattomista kysymyksistä näiden sääntöjen soveltamisen kannalta, yksittäiset yritykset voivat pyytää komissiolta epävirallisia ohjeita. Tämä asetus ei vaikuta komission oikeuteen antaa tällaista epävirallista ohjausta,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

PERIAATTEET

1 artikla

Perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan soveltaminen

1. Perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut sopimukset, päätökset ja yhdenmukaistetut menettelytavat, jotka eivät täytä mainitun artiklan 3 kohdan edellytyksiä, ovat kiellettyjä, eikä tämä edellytä ennakolta tehtyä päätöstä.
2. Perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut sopimukset, päätökset ja yhdenmukaistetut menettelytavat, jotka täyttävät mainitun artiklan 3 kohdan edellytykset, eivät ole kiellettyjä, eikä tämä edellytä ennakolta tehtyä päätöstä.
3. Perustamissopimuksen 82 artiklassa tarkoitettu määräävän aseman väärinkäyttö on kielletty, eikä tämä edellytä ennakolta tehtyä päätöstä.

⁽¹⁾ EYVL 124, 28.11.1962, s. 2751/62, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella N:o 1002/67/ETY (EYVL 306, 16.12.1967, s. 1).

⁽²⁾ Neuvoston asetus (ETY) N:o 1017/68, annettu 19 päivänä heinäkuuta 1968, kilpailusääntöjen soveltamisesta rautatie-, maantie- ja sisävesiliikenteeseen (EYVL L 175, 23.7.1968, s. 1), asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna vuoden 1994 liittymisasiakirjalla.

⁽³⁾ Neuvoston asetus (ETY) N:o 4056/86, annettu 22 päivänä joulukuuta 1986, yksityiskohtaisten sääntöjen asettamisesta perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan (Asetuksen nimike on mukautettu EY:n perustamissopimuksen artikloiden Amsterdamin sopimuksen 12 artiklan edellyttämän uudelleen numeroinnin ottamiseksi huomioon; alkuperäinen viittaus oli perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklaan) soveltamiselle merikuljetuksiin (EYVL L 378, 31.12.1986, s. 4). Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna vuoden 1994 liittymisasiakirjalla.

⁽⁴⁾ Neuvoston asetus (ETY) N:o 3975/87, annettu 14 päivänä joulukuuta 1987, menettelystä kilpailusääntöjen soveltamiseksi ilmakuljetusalan yrityksiin (EYVL L 374, 31.12.1987, s. 1), asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (ETY) N:o 2410/92 (EYVL L 240, 24.8.1992, s. 18).

2 artikla

Todistustaakka

Kaikissa perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan soveltamismenettelyissä kansallisella ja yhteisön tasolla perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdan tai 82 artiklan määräysten rikkomista koskeva todistustaakka kuuluu osapuolelle tai viranomaiselle, joka väittää määräyksiä rikottavan. Perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan edellytysten täyttymistä koskeva todistustaakka kuuluu sen sijaan sille yritykselle tai yritysten yhteenliittymälle, joka vetoaa kyseisestä kohdasta johtuvaan etuun.

3 artikla

Perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan ja kansallisen kilpailuoikeuden välinen suhde

1. Jos jäsenvaltioiden kilpailuviranomaiset tai kansalliset tuomioistuimet soveltavat kansallista kilpailulainsäädäntöä perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin sopimuksiin, yritysten yhteenliittymien päätöksiin tai yhdenmukaistettuihin menettelytapoihin, jotka saattavat vaikuttaa kyseisessä säännöksessä tarkoitettuun jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, niiden on myös sovellettava perustamissopimuksen 81 artiklaa mainitunlaisiin sopimuksiin, päätöksiin tai yhdenmukaistettuihin menettelytapoihin. Jos jäsenvaltioiden kilpailuviranomaiset tai kansalliset tuomioistuimet soveltavat kansallista kilpailulainsäädäntöä perustamissopimuksen 82 artiklassa kiellettyihin väärinkäyttötapauksiin, niiden on myös sovellettava perustamissopimuksen 82 artiklaa.

2. Kansallisen kilpailulainsäädännön soveltaminen ei saa johtaa sellaisten sopimusten, yritysten yhteenliittymien päätösten tai yhdenmukaistettujen menettelytapojen kieltämiseen, jotka saattavat vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, mutta jotka eivät rajoita kilpailua perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla tai jotka täyttävät perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdassa määrätty edellytykset tai jotka kuuluvat perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan soveltamiseksi annetun asetuksen piiriin. Jäsenvaltioita ei saa tämän asetuksen nojalla estää hyväksymästä ja soveltamasta alueellaan tiukempia kansallisia lakeja, joissa kielletään tai säädetään rangaistaviksi yritysten toteuttamat yksipuoliset toimet.

3. Edellä olevia 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta, kun jäsenvaltioiden kilpailuviranomaiset ja kansalliset tuomioistuimet soveltavat yrityskeskittymien valvontaa koskevaa kansallista lainsäädäntöä, eivätkä ne estä sellaisten kansallisen lainsäädännön määräysten soveltamista, joiden pääasiallinen tavoite eroaa perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa tarkoitettua tavoitteesta, sanotun rajoittamatta yhteisön lainsäädännön yleisten periaatteiden ja muiden säännösten soveltamista.

II LUKU

TOIMIVALTA

4 artikla

Komission toimivalta

Komissiolla on tässä asetuksessa vahvistetut valtuudet perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan soveltamiseksi.

5 artikla

Jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten toimivalta

Jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisilla on toimivalta soveltaa perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklaa yksittäisissä asioissa. Toimiessaan omasta aloitteestaan tai kantelun perusteella ne voivat tässä tarkoituksessa tehdä seuraavat päätökset:

- vaatia lopettamaan rikkomisen,
- määrätä väli-toimenpiteitä,

- hyväksyä sitoumuksia,
- määrätä sakkoja, uhkasakkoja taikka muita niiden kansallisessa lainsäädännössä säädettyjä seuraamuksia.

Jos viranomaiset katsovat hallussaan olevien tietojen perusteella, että kiellon edellyttämät perusteet eivät täyty, ne voivat myös päättää, ettei niiden ole syytä toteuttaa toimenpiteitä.

6 artikla

Kansallisten tuomioistuinten toimivalta

Kansallisilla tuomioistuimilla on toimivalta soveltaa perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklaa.

III LUKU

KOMISSION PÄÄTÖKSET

7 artikla

Rikkomisen toteaminen ja lopettaminen

1. Jos komissio toteaa kantelun perusteella tai omasta aloitteestaan, että perustamissopimuksen 81 tai 82 artiklaa rikotaan, se voi päätöksellään määrätä asianomaiset yritykset ja yritysten yhteenliittymät lopettamaan todetun rikkomisen. Tässä tarkoituksessa komissio voi määrätä ne toteuttamaan kaikki toimintaa koskevat tai rakenteelliset korjaustoimenpiteet, jotka ovat oikeasuhteisia tehtyyn rikkomiseen nähden ja välttämättömiä sen tosiasialliselle lopettamiselle. Rakenteellisia korjaustoimenpiteitä voidaan määrätä vain joko silloin, kun ei ole olemassa yhtä tehokasta keinoa menettelyn korjaamiseksi, tai kun mikä tahansa yhtä tehokas toimenpide menettelyn korjaamiseksi olisi asianomaiselle yritykselle raskaampi kuin kyseessä oleva rakenteellinen toimenpide. Jos komissiolla on oikeutettu etu asiassa, se voi myös todeta rikkomisen tapahtuneen menneisyydessä.

2. 1 kohdassa tarkoitetun kantelun voivat tehdä luonnolliset tai oikeushenkilöt, jotka voivat osoittaa asian koskevan oikeutettua etuaan, sekä jäsenvaltiot.

8 artikla

Välitoimenpiteet

1. Kiireellisissä tapauksissa, joissa vaarana on aiheuttaa kilpailulle vakavaa ja peruuttamatonta haittaa, komissio voi omasta aloitteestaan tehdä päätöksen välitoimenpiteistä, jos ensi näkemältä on todettavissa, että kyse on rikkomisesta.

2. Tämän artiklan 1 kohdan mukaista päätöstä sovelletaan määrätyn ajanjakson aikana ja sen voimassaoloa voidaan jatkaa sikäli kuin se on tarpeen ja asianmukaista.

9 artikla

Sitoumukset

1. Jos komissio aikoo tehdä päätöksen, jossa rikkominen määrätään lopetettavaksi, ja kun asianomaiset yritykset esittävät sitoumuksia, joiden tarkoituksena on poistaa komission ennakoarvioinnissaan niille esittämät huolenaiheet, komissio voi päätöksellään määrätä kyseisten sitoumusten noudattamisen yritystä velvoittavaksi. Päätös voidaan tehdä määräajaksi ja päätöksessä on todettava, ettei komission jatkotoimille ole enää perusteita.

2. Komissio voi pyynnöstä tai omasta aloitteestaan aloittaa menettelyn uudelleen:
 - a) jos jokin päätöksen perusteena ollut tosiseikka on muuttunut olennaisesti;
 - b) jos asianomaiset yritykset rikkovat sitoumuksiaan; tai
 - c) jos päätös on perustunut osapuolten toimittamiin puutteellisiin, virheellisiin tai harhaanjohtaviin tietoihin.

10 artikla

Soveltamatta jättämisen toteaminen

Perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan soveltamiseen liittyvän yhteisön yleisen edun sitä edellyttäessä komissio voi omasta aloitteestaan tehdä päätöksen, jossa todetaan, että perustamissopimuksen 81 artiklaa ei voida soveltaa sopimukseen, yritysten yhteenliittymien päätökseen tai yhdenmukaistettuun menettelytapaan, koska joko perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdan edellytykset eivät täyty tai perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan edellytykset täyttyvät.

Komissio voi tehdä vastaavanlaisen toteamuksen perustamissopimuksen 82 artiklan osalta.

IV LUKU

YHTEISTYÖ

11 artikla

Komission ja jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten välinen yhteistyö

1. Komissio ja jäsenvaltioiden kilpailuviranomaiset soveltavat yhteisön kilpailusääntöjä tiiviissä yhteistyössä.
2. Komissio toimittaa jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisille jäljennökset tärkeimmistä asiakirjoista, jotka se on hankkinut 7, 8, 9, 10 artiklaa ja 29 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi. Komissio toimittaa jäsenvaltion kilpailuviranomaisen pyynnöstä jäljennöksiä muista olemassa olevista asiakirjoista, jotka ovat tarpeen tapauksen arvioimiseksi.
3. Kun jäsenvaltioiden kilpailuviranomaiset toimivat perustamissopimuksen 81 tai 82 artiklan nojalla, niiden on ilmoitettava asiasta komissiolle kirjallisesti ennen ensimmäisen virallisen tutkintatoimenpiteen aloittamista tai viipymättä kyseisen toimenpiteen aloittamisen jälkeen. Tämä ilmoitus voidaan toimittaa myös muiden jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisille.
4. Viimeistään 30 päivää ennen sellaisen päätöksen tekemistä, jossa vaaditaan lopettamaan rikkominen, hyväksytään sitoumuksia tai evätään ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisesta johtuvat edut, jäsenvaltioiden kilpailuviranomaiset tiedottavat siitä komissiolle. Tätä varten ne toimittavat komissiolle yhteenvedon asiasta, suunnitellun päätöksen tai sellaisen puuttuessa muun asiakirjan, josta ilmenee ehdotettu toimintatapa. Nämä tiedot voidaan saattaa myös muiden jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten saataville. Asiaa käsittelevä kilpailuviranomainen toimittaa komissiolle tämän pyynnöstä muita sen hallussa olevia asiakirjoja, jotka ovat tarpeen tapauksen arvioimiseksi. Komissiolle toimitetut tiedot voidaan saattaa muiden jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten saataville. Kansalliset kilpailuviranomaiset voivat myös vaihtaa keskenään perustamissopimuksen 81 tai 82 artiklan nojalla käsittelemänsä asian arvioimisen edellyttämiä tietoja.
5. Jäsenvaltioiden kilpailuviranomaiset voivat kuulla komissiota kaikissa tapauksissa, joissa yhteisön oikeutta sovelletaan.

6. Kun komissio aloittaa III luvun nojalla tehtävään päätökseen tähtävään menettelyyn, jäsenvaltioiden kilpailuviranomaiset menettävät toimivaltansa perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan määräysten soveltamiseen. Jos jäsenvaltion kilpailuviranomainen käsittelee jo asiaa, komissio aloittaa menettelyn vasta neuvoteltuaan kyseisen kansallisen kilpailuviranomaisen kanssa.

12 artikla

Tietojenvaihto

1. Perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan soveltamiseksi komissiolla ja jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisilla on toimivalta välittää toisilleen tietoa kaikista tosiseikoista tai oikeudellisista seikoista, luottamukselliset tiedot mukaan lukien, ja käyttää niitä todisteina.

2. Vaihdettuja tietoja käytetään ainoastaan todisteena perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan soveltamiseksi ja siinä asiassa, jota varten tiedot toimittanut viranomainen ne hankki. Jos kansallista kilpailulainsäädäntöä kuitenkin sovelletaan samaan asiaan ja rinnakkain yhteisön kilpailulainsäädännön kanssa eikä tämä johda erilaiseen lopputulokseen, voidaan tämän artiklan nojalla vaihdettuja tietoja käyttää myös kansallisen kilpailulainsäädännön soveltamisessa.

3. Edellä 1 kohdan mukaisesti vaihdettuja tietoja voidaan käyttää ainoastaan todisteena seuraamusten määräämiseksi luonnollisille henkilöille, jos

- tiedot toimittaneen viranomaisen lainsäädännössä määrätään samankaltaisesta seuraamuksesta kuin perustamissopimuksen 81 tai 82 artiklan rikkomisen yhteydessä, tai jos näin ei ole
- tiedot on koottu tavalla, joka takaa samantasoisien luonnollisten henkilöiden puolustautumisoikeuksien suojan kuin vastaanottavan viranomaisen kansallisissa säännöissä on säädetty. Vastaanottava viranomainen ei voi tässä tapauksessa kuitenkaan käyttää vaihdettuja tietoja vapausrangaistusten langettamiseen.

13 artikla

Menettelyn keskeyttäminen tai lopettaminen

1. Jos kantelu on tehty useampien jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisille tai jos useammat kilpailuviranomaiset aloittavat omasta aloitteestaan perustamissopimuksen 81 tai 82 artiklan mukaisen menettelyn saman sopimuksen, yhteenliittymien päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan osalta, se, että toinen viranomainen käsittelee asiaa, on muille viranomaisille riittävä peruste menettelyn keskeyttämiseen tai kantelun hylkäämiseen. Komissio voi myös hylätä kantelun sillä perusteella, että jonkin jäsenvaltion kilpailuviranomainen käsittelee asiaa.

2. Jos jäsenvaltion kilpailuviranomaisille tai komissiolle esitetään kantelu sopimuksesta, yhteenliittymien päätöksestä tai yhdenmukaistetusta menettelytavasta, jota toiset kilpailuviranomaiset ovat jo käsitelleet, kantelu voidaan hylätä.

14 artikla

Neuvoa-antava komitea

1. Komissio kuulee kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa ennen tämän asetuksen 7, 8, 9, 10 ja 23 artiklan, 24 artiklan 2 kohdan ja 29 artiklan 1 kohdan nojalla tehtävää päätöstä.

2. Neuvoa-antava komitea kootaan yksittäisten tapausten käsittelemiseksi jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten edustajista. Kokouksiin, joissa keskustellaan muista asioista kuin yksittäisistä tapauksista, voidaan nimetä ylimääräinen kilpailuasioissa pätevä jäsenvaltion edustaja. Edustajien ollessa estyneitä voivat muut edustajat osallistua heidän sijastaan.

3. Kuuleminen voi tapahtua komission koolle kutsumassa ja johtamassa kokouksessa, joka järjestetään aikaisintaan 14 päivän kuluttua kokouskutsun lähettämisestä. Kutsuun liitetään tutkittavana olevan asian tiivistelmä, maininta tärkeimmistä asiakirjoista sekä alustava päätösluonnos. 8 artiklan nojalla tehtävien päätösten osalta kokous voidaan järjestää seitsemän päivän kuluttua päätösluonnoksen päätösosan lähettämisestä. Mikäli komissio lähettää kokouskutsun edellä määrättyä lyhyemmällä varoitusajalla, kokous voidaan järjestää ehdotettuna päivänä, jos yksikään jäsenvaltio ei vastusta sitä. Neuvoa-antava komitea antaa kirjallisen lausunnon komission alustavasta päätösluonnoksesta. Se voi antaa lausuntonsa, vaikka jotkut sen jäsenistä tai heidän sijaisensa eivät olisi läsnä. Lausunnossa ilmaistut kannat on perusteltava yhden tai useamman jäsenen pyynnöstä.

4. Kuuleminen voi tapahtua myös kirjallisena menettelynä. Komissio kutsuu kuitenkin kokouksen koolle jonkin jäsenvaltion sitä pyytäessä. Kirjallista menettelyä noudatettaessa komissio asettaa vähintään 14 päivän pituisen määräajan, jonka kuluessa jäsenvaltioiden on esitettävä huomautuksensa, jotka toimitetaan kaikille muille jäsenvaltioille. 8 artiklan nojalla tehtävien päätösten osalta 14 päivän määräaika korvataan seitsemällä päivällä. Mikäli komissio asettaa kirjallista menettelyä varten edellä mainittua lyhyemmän määräajan, ehdotettua määräaika noudatetaan, jos yksikään jäsenvaltio ei vastusta sitä.

5. Komission on otettava mahdollisimman pitkälti huomioon neuvoa-antavan komitean lausunto. Se ilmoittaa komitealle, millä tavoin lausunto on otettu huomioon.

6. Jos neuvoa-antava komitea antaa kirjallisen lausunnon, se liitetään päätösluonnokseen. Jos neuvoa-antava komitea suosittelee lausunnon julkaisemista, komissio hoitaa julkaisemisen ottaen huomioon yritysten oikeudet sen suhteen, ettei niiden liikesalaisuuksia paljasteta.

7. Komissio ottaa jäsenvaltion kilpailuviranomaisen sitä pyytäessä neuvoa-antavan komitean kokouksen esityslistalle tapaukset, joita jäsenvaltion kilpailuviranomainen kulloinkin käsittelee perustamissopimuksen 81 tai 82 artiklan nojalla. Komissio voi toimia näin myös omasta aloitteestaan. Kummassakin tapauksessa komissio ilmoittaa asiasta asianomaiselle kilpailuviranomaiselle.

Jäsenvaltion kilpailuviranomainen voi erityisesti tehdä pyynnön sellaiseen asiaan liittyen, josta komissio aikoo aloittaa menettelyn 11 artiklan 6 kohdan nojalla.

Neuvoa-antava komitea ei saa antaa lausuntoja jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten käsittelemistä asioista. Neuvoa-antava komitea voi keskustella myös yhteisön kilpailulainsäädäntöön liittyvistä yleisistä kysymyksistä.

15 artikla

Yhteistyö kansallisten tuomioistuinten kanssa

1. Jäsenvaltioiden tuomioistuimet voivat perustamissopimuksen 81 tai 82 artiklan soveltamismenettelyjen yhteydessä pyytää komissiota toimittamaan niille sen hallussa olevia tietoja tai sen lausuntoa yhteisön kilpailusääntöjen soveltamiseen liittyvissä kysymyksissä.

2. Jäsenvaltiot toimittavat komissiolle jäljennöksen kaikista kansallisten tuomioistuinten kirjallisista tuomioista, joissa päätetään perustamissopimuksen 81 tai 82 artiklan soveltamisesta. Jäljennös toimitetaan viipymättä sen jälkeen, kun koko tuomio on annettu osapuolille tiedoksi kirjallisesti.

3. Jäsenvaltioiden kilpailuviranomaiset voivat esittää omasta aloitteestaan kansallisille tuomioistuimilleen kirjallisia huomautuksia perustamissopimuksen 81 tai 82 artiklan soveltamiseen liittyvistä kysymyksistä. Kyseessä olevan tuomioistuimen luvalla ne voivat esittää jäsenvaltioidensa kansallisille tuomioistuimille myös suullisia huomautuksia. Mikäli perustamissopimuksen 81 tai 82 artiklan johdonmukainen soveltaminen sitä edellyttää, komissio voi omasta aloitteestaan esittää kirjallisia huomautuksia jäsenvaltioiden tuomioistuimille. Kyseessä olevan tuomioistuimen luvalla se voi esittää myös suullisia huomautuksia.

Ainoastaan huomautustensa laatimista varten jäsenvaltioiden kilpailuviranomaiset ja komissio voivat pyytää jäsenvaltion asianomaista tuomioistuinta toimittamaan niille kaikki asian arvioinnissa tarvittavat asiakirjat tai varmistamaan niiden toimitus.

4. Tämä artikla ei rajoita jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisille niiden oman jäsenvaltion lainsäädännössä annettuja laajempia valtuuksia esittää tuomioistuimille huomautuksia.

16 artikla

Yhteisön kilpailuoikeuden yhtenäinen soveltaminen

1. Kun kansalliset tuomioistuimet antavat ratkaisuja perustamissopimuksen 81 tai 82 artiklan nojalla sopimuksista, päätöksistä tai menettelytavoista, joista komissio on jo tehnyt päätöksen, ne eivät voi tehdä päätöksiä, jotka olisivat ristiriidassa komission tekemän päätöksen kanssa. Niiden on myös vältettävä tekemästä päätöksiä, jotka olisivat ristiriidassa päätöksen kanssa, jota komissio harkitsee jo käynnistämässään menettelyssä. Kansallinen tuomioistuin voi tässä tarkoituksessa arvioida, onko sen käsittely keskeytettävä. Tämä velvoite ei vaikuta perustamissopimuksen 234 artiklan mukaisiin oikeuksiin ja velvoitteisiin.

2. Kun jäsenvaltioiden kilpailuviranomaiset antavat perustamissopimuksen 81 tai 82 artiklan nojalla ratkaisuja sopimuksista, päätöksistä tai menettelytavoista, joista komissio on jo tehnyt päätöksen, ne eivät voi tehdä päätöksiä, jotka olisivat ristiriidassa komission tekemän päätöksen kanssa.

V LUKU

TUTKINTAVALTUUDET

17 artikla

Talouden alojen ja sopimustyyppien tutkinta

1. Jos jäsenvaltioiden välisen kaupan kehitys, hintojen joustamattomuus tai muut olosuhteet antavat aihetta epäillä, että kilpailu yhteismarkkinoilla voi kyseisellä alalla olla rajoittunutta tai vääristynyttä, komissio voi toteuttaa jotakin tiettyä talouden alaa tai tiettyä sopimustyyppiä eri aloilla koskevan tutkintansa. Komissio voi tutkinnan yhteydessä pyytää asianomaisilta yrityksiltä tai yritysten yhteenliittymiltä tietoja, jotka ovat tarpeen perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan soveltamiseksi, sekä tehdä tarkastuksia, joita tämä edellyttää.

Komissio voi erityisesti pyytää yritystä tai yritysten yhteenliittymää antamaan sille tiedoksi kaikki sopimukset, päätökset ja yhdenmukaistetut menettelytavat.

Komissio voi julkaista selonteon joitakin tiettyjä talouden aloja tai tiettyjä sopimustyyppisiä eri aloilla koskevan tutkintansa tuloksista ja pyytää kommentteja niiltä, joita asia koskee.

2. Sovelletaan 14, 18, 19, 20, 22, 23 ja 24 artiklan säännöksiä tarvittavin muutoksin.

18 artikla

Pyynnöt saada tietoja

1. Suorittaakseen tässä asetuksessa sille määrätty tehtävät komissio voi pelkällä pyynnöllä tai päätöksellä vaatia yrityksiä ja yritysten yhteenliittymiä toimittamaan kaikki tarvittavat tiedot.

2. Lähettäessään pelkän tiedonsaantipyynnön yritykselle tai yritysten yhteenliittymälle komissio mainitsee pyynnön oikeusperustan ja tarkoituksen, täsmentää, mitä tietoja tarvitaan, ja vahvistaa määräajan, jonka kuluessa tiedot on annettava, sekä 23 artiklassa säädetyt seuraamukset virheellisten tai harhaanjohtavien tietojen antamisesta.

3. Kun komissio päätöksellään vaatii yrityksiä ja yritysten yhteenliittymiä antamaan tietoja, päätöksessä mainitaan pyynnön oikeusperusta ja sen tarkoitus, yksilöidään vaaditut tiedot ja asetetaan määräaika tietojen antamista varten. Siinä ilmoitetaan myös 23 artiklassa säädetystä seuraamuksista ja ilmoitetaan lisäksi 24 artiklassa säädetystä seuraamuksista tai asetetaan viimeksi mainitut seuraamukset. Päätöksessä ilmoitetaan lisäksi oikeudesta hakea päätökseen muutosta yhteisöjen tuomioistuimelta.

4. Velvollisuus pyydettyjen tietojen antamiseen kyseessä olevan yrityksen tai yritysten yhteenliittymän puolesta on yritysten omistajilla tai niiden edustajilla sekä oikeushenkilöiden, yhtiöiden tai oikeuskelpoisuutta vailla olevien yhteenliittymien osalta henkilöillä, joilla lain tai sääntöjensä mukaan on kelpoisuus edustaa niitä. Asianmukaisesti valtuutetut lakimiehet voivat antaa pyydettyt tiedot valtuuttajan nimissä. Viimeksi mainitulla on kuitenkin täysi vastuu siitä, että annetut tiedot ovat täydellisiä ja täsmällisiä eivätkä harhaanjohtavia.

5. Komissio toimittaa viipymättä jäljennöksen pelkästä pyynnöstä tai päätöksestä sen jäsenvaltion kilpailuviranomaiselle, jonka alueella kyseessä olevan yrityksen tai yritysten yhteenliittymän kotipaikka sijaitsee, ja sen jäsenvaltion kilpailuviranomaiselle, jonka aluetta asia koskee.

6. Komission pyynnöstä jäsenvaltioiden hallitukset ja kilpailuviranomaiset toimittavat komissiolle kaikki tarvittavat tiedot tässä asetuksessa sille määrättyjen tehtävien suorittamiseksi.

19 artikla

Valtuudet kirjata lausumia

1. Hoitaakseen tällä asetuksella sille annetut tehtävät komissio voi kuulla kaikkia luonnollisia tai oikeushenkilöitä, jotka suostuvat kuultaviksi tutkinnan kohteeseen liittyvien tietojen keräämistä varten.

2. Jos 1 kohdassa tarkoitettu kuuleminen suoritetaan yrityksen tiloissa, komissio ilmoittaa sen jäsenvaltion kilpailuviranomaisille, jonka alueella kuuleminen suoritetaan. Jos kyseisen jäsenvaltion kilpailuviranomainen sitä pyytää, sen virkamiehet voivat avustaa komission valtuuttamia virkamiehiä ja muita mukana olevia henkilöitä toteuttamaan kuulemisen.

20 artikla

Komission tarkastusvaltuudet

1. Hoitaakseen tällä asetuksella sille annetut tehtävät komissio voi toteuttaa kaikki tarvittavat tarkastukset yrityksissä ja yritysten yhteenliittymissä.

2. Virkamiehillä ja muilla mukana olevilla henkilöillä, jotka komissio on valtuuttanut tekemään tarkastuksen, on oikeus

- a) päästä yritysten ja yritysten yhteenliittymien kaikkiin tiloihin, kaikille alueille ja kaikkiin kulkuneuvoihin;
- b) tutkia kirjanpitoa ja kaikkia muita liikeasiakirjoja riippumatta siitä, missä muodossa ne on tallennettu;
- c) ottaa tai saada missä tahansa muodossa jäljennöksiä ja otteita kirjanpidosta tai asiakirjoista;
- d) sinetöidä kaikki yrityksen tilat ja kirjanpito tai asiakirjat siksi ajaksi ja siltä osin kuin on tarpeen tarkastuksen suorittamiseksi;
- e) pyytää kaikilta yrityksen tai yritysten yhteenliittymän edustajilta tai henkilöstön jäseniltä tarkastuksen kohteeseen ja tarkoitukseen liittyviä selvityksiä tosiseikoista ja asiakirjoista ja tallentaa saamansa vastaukset.

3. Virkamiehillä ja muilla mukana olevilla henkilöillä, jotka komissio on valtuuttanut tekemään tarkastuksen, on oikeus käyttää valtuuksiaan esitettyään kirjallisen valtuutuksen, jossa mainitaan tarkastuksen kohde ja tarkoitus sekä 23 artiklassa säädetyt seuraamukset, jos vaadittua kirjanpitoa tai muita liikeasiakirjoja ei esitetä täydellisinä tai vastaukset 2 kohdan mukaisesti tehtyihin pyyntöihin ovat virheellisiä tai harhaanjohtavia. Komissio ilmoittaa tarkastuksesta hyvissä ajoin ennen sen suorittamista sen jäsenvaltion kilpailuviranomaiselle, jonka alueella tarkastus on määrä suorittaa.

4. Yritysten ja yritysten yhteenliittymien on suostuttava komission päätöksellään määräämiin tarkastuksiin. Päätöksessä on mainittava tarkastuksen kohde ja tarkoitus, määrättävä tarkastuksen aloituspäivä, ilmoitettava 23 artiklassa ja 24 artiklassa säädetyt seuraamukset sekä mainittava oikeus hakea muutosta päätökseen yhteisöjen tuomioistuimelta. Komissio tekee kyseiset päätökset kuultuaan sen jäsenvaltion kilpailuviranomaista, jonka alueella tarkastus on määrä suorittaa.

5. Sen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen virkamiesten sekä kilpailuviranomaisen valtuuttamien tai nimeämien virkamiesten, jonka alueella tarkastus on määrä suorittaa, on kyseisen viranomaisen tai komission pyynnöstä aktiivisesti avustettava komission valtuuttamia virkamiehiä ja muita mukana olevia henkilöitä. Tätä tarkoitusta varten virkamiehillä on 2 kohdassa määritellyt valtuudet.

6. Jos komission valtuuttamat virkamiehet ja muut mukana olevat henkilöt toteavat, että yritys vastustaa tämän artiklan nojalla määrättyä tarkastusta, asianomaisen jäsenvaltion on annettava heille tarvittavaa apua, pyytäen tarvittaessa poliisin tai vastaavan lainvalvontaviranomaisen virka-apua, jotta he voivat suorittaa tarkastuksensa.

7. Jos 6 kohdassa säädetty virka-apu kansallisten sääntöjen mukaisesti edellyttää oikeusviranomaisen lupaa, tällaista lupaa on pyydettävä. Lupaa voidaan pyytää myös turvaamistoimenpiteenä.

8. Jos 7 kohdassa tarkoitettua lupaa pyydetään, kansallinen oikeusviranomainen tarkistaa, että komission päätös on pätevä ja että suunnitellut pakkokeinot eivät ole tarkastuksen kohteeseen nähden mielivaltaisia eivätkä liiallisia. Tarkistaessaan pakkokeinojen oikeasuhteisuutta kansallinen oikeusviranomainen voi pyytää komissiolta joko suoraan tai jäsenvaltion kilpailuviranomaisen kautta yksityiskohtaisia selvityksiä erityisesti niistä perusteista, joita komissiolla on epäilläkseen perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan rikkomista, sekä epäilyn rikkomisen vakavuudesta ja asianomaisen yrityksen osallisuudesta. Kansallinen oikeusviranomainen ei kuitenkaan voi saattaa kyseenalaiseksi tarkastuksen tarpeellisuutta eikä vaatia, että sille toimitettaisiin komission asiakirja-aineistossa olevia tietoja. Komission päätöksen laillisuutta valvoo ainoastaan yhteisöjen tuomioistuin.

21 artikla

Muiden tilojen tarkastaminen

1. Jos voidaan perustellusti epäillä, että kirjanpitoa ja muita liiketoimintaan ja tarkastuksen kohteeseen liittyviä asiakirjoja, joilla voi olla merkitystä todistettaessa perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan vakavaa rikkomista, säilytetään muissa tiloissa, alueilla ja kulkuneuvoissa, asianomaisten yritysten tai yritysten yhteenliittymien johtajien, hallituksen jäsenten ja muiden henkilöstön edustajien yksityisasunnot mukaan lukien, komissio voi päätöksen nojalla määrätä tarkastuksen tekemisestä kyseisissä tiloissa, alueilla ja kulkuneuvoissa.

2. Päätöksessä on mainittava tarkastuksen kohde ja tarkoitus, tarkastuksen aloituspäivä sekä oikeus hakea muutosta päätökseen yhteisöjen tuomioistuimelta. Siinä on erityisesti mainittava syyt, joiden perusteella komissio päättää 1 kohdassa tarkoitettua epäilyn olevan aiheellisen. Komissio tekee kyseiset päätökset kuultuaan sen jäsenvaltion kilpailuviranomaista, jonka alueella tarkastus on määrä suorittaa.

3. Edellä 1 kohdan mukaisesti tehtyä päätöstä ei voida panna täytäntöön ennen kuin kyseisen jäsenvaltion kansalliselta oikeusviranomaiselta on saatu ennakolta lupa. Kansallinen oikeusviranomainen tarkistaa, että komission päätös on pätevä ja että pakkokeinot eivät ole mielivaltaisia eivätkä liiallisia ottaen huomioon erityisesti epäilyn rikkomisen vakavuuden, etsittyjen todisteiden tärkeyden, asianomaisen yrityksen osallisuuden sekä sen, että on kohtuullisen todennäköistä, että tarkastuksen kohdetta koskevia kirjanpito- ja liikeasiakirjoja säilytetään tiloissa, joihin lupaa pyydetään. Kansallinen oikeusviranomainen voi pyytää komissiolta joko suoraan tai jäsenvaltion kilpailuviranomaisen kautta yksityiskohtaista selvitystä seikoista, joita tarvitaan, jotta se voi tarkistaa pakkokeinojen oikeasuhteisuuden.

Kansallinen oikeusviranomainen ei kuitenkaan voi saattaa kyseenalaiseksi tarkastuksen tarpeellisuutta eikä vaatia, että sille toimitettaisiin komission asiakirja-aineistossa olevia tietoja. Komission päätöksen laillisuutta valvoo ainoastaan yhteisöjen tuomioistuin.

4. Virkamiehillä ja muilla mukana olevilla henkilöillä, jotka komissio on valtuuttanut tekemään tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti määrätyn tarkastuksen, on 20 artiklan 2 kohdan a, b ja c alakohdassa esitetyt valtuudet. 20 artiklan 5 ja 6 kohtaa on sovellettava tarvittavin muutoksin.

22 artikla

Jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten suorittama tutkinta

1. Jäsenvaltion kilpailuviranomainen voi toteuttaa alueellaan tarkastukset tai muut tutkintatoimenpiteet kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti toisen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen puolesta ja sen lukuun todetakseen, onko perustamissopimuksen 81 tai 82 artiklaa rikottu. Kerättyjen tietojen vaihto ja käyttö on suoritettava 12 artiklan mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten on komission pyynnöstä suoritettava tarkastukset, joita komissio pitää tarpeellisina 20 artiklan 1 kohdan mukaisesti tai joista se on määrännyt 20 artiklan 4 kohdan mukaisella päätöksellään. Näiden tarkastusten suorittamisesta vastuussa olevat jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten virkamiehet sekä heidän valtuuttamansa tai nimeämänsä virkamiehet käyttävät valtuuksiaan kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

Komission valtuuttamat virkamiehet ja muut mukana olevat henkilöt voivat komission tai sen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen pyynnöstä, jonka alueella tarkastus on määrää suorittaa, avustaa asianomaisen viranomaisen virkamiehiä.

VI LUKU

SEURAAMUKSET

23 artikla

Sakot

1. Komissio voi päätöksellään määrätä yrityksille tai yritysten yhteenliittymille sakon, joka on enintään yksi prosentti edellisen tilikauden liikevaihdosta, jos tahallisesti tai tuottamuksellisesti:

- a) ne antavat virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja vastatessaan 17 artiklan tai 18 artiklan 2 kohdan nojalla esitettyyn pyyntöön;
- b) ne antavat virheellisiä, puutteellisia tai harhaanjohtavia tietoja vastatessaan 17 artiklan tai 18 artiklan 3 kohdan mukaisesti tehdyn päätöksen nojalla esitettyyn pyyntöön taikka eivät toimita tietoja asetetussa määräajassa;
- c) ne esittävät vaaditun kirjanpitonsa tai muut vaaditut liikeasiakirjansa puutteellisina 20 artiklan nojalla suoritettun tarkastuksen yhteydessä taikka kieltäytyvät suostumasta 20 artiklan 4 kohdan nojalla tehdyllä päätöksellä määrättyyn tarkastukseen;

- d) vastatessaan 20 artiklan 2 kohdan e alakohdan nojalla esitettyyn kysymykseen
- ne vastaavat virheellisesti tai harhaanjohtavasti,
 - ne jättävät oikaisematta henkilöstön jäsenen antaman virheellisen, epätäydellisen tai harhaanjohtavan vastauksen komission asettamassa määräajassa, taikka
 - ne jättävät antamatta tai kieltäytyvät antamasta täydellistä vastausta tosiseikoista, jotka koskevat 20 artiklan 4 kohdan nojalla tehdyllä päätöksellä määrätyn tarkastuksen kohdetta ja tarkoitusta;
- e) komission valtuuttamien virkamiesten tai muiden mukana olevien henkilöiden 20 artiklan 2 kohdan d alakohdan nojalla asettamat sinetit on murrettu.

2. Komissio voi päätöksellään määrätä yrityksille tai yritysten yhteenliittymille sakon, jos ne tahallaan tai tuottamuksesta:

- a) rikkovat perustamissopimuksen 81 artiklan tai 82 artiklan määräyksiä; tai
- b) rikkovat tämän asetuksen 8 artiklan nojalla tehtyä päätöstä väli-toimenpiteiden määrittämisestä; tai
- c) eivät noudata tämän asetuksen 9 artiklan nojalla tehdyn päätöksen mukaan velvoittavaa sitoumusta.

Kunkin rikkomiseen osallisen yrityksen tai yritysten yhteenliittymän osalta sakko on enintään kymmenen prosenttia sen edellisen tilikauden liikevaihdosta.

Jos yhteenliittymän suorittama rikkominen liittyy sen jäsenten toimintaan, sakko saa olla enintään kymmenen prosenttia sellaisten jäsenten liikevaihtojen summasta, jotka toimivat niillä markkinoilla, joihin yhteenliittymän suorittama rikkominen vaikuttaa.

3. Sakon suuruutta määrättäessä on otettava huomioon sekä rikkomisen vakavuus että sen kesto.

4. Jos yritysten yhteenliittymä, joka on tuomittu maksamaan sakkoa ottaen huomioon siihen kuuluvien yritysten liikevaihto, ei ole maksukykyinen, yhteenliittymän on vaadittava siihen kuuluvilta yrityksiltä osuuksia sakon maksamiseksi.

Jos kyseisiä osuuksia ei ole maksettu yhteenliittymälle komission asettamassa määräajassa, komissio voi vaatia sakon maksamista suoraan miltä tahansa yritykseltä, jonka edustajat olivat yhteenliittymän asianomaisten päätöksentekojen jäseniä.

Kun komissio on vaatinut toisen alakohdan mukaisesti sakon maksamista, se voi tarvittaessa sakon täysimääräisen maksamisen varmistamiseksi vaatia loppuerän maksamista keneltä tahansa yhteenliittymän niistä jäsenistä, jotka toimivat markkinoilla, joilla rikkominen tapahtui.

Komissio ei kuitenkaan voi vaatia toisen tai kolmannen alakohdan nojalla maksua yrityksiltä, jotka osoittavat, että ne eivät ole panneet täytäntöön rikkomista koskevaa yhteenliittymän päätöstä ja joko eivät ole olleet siitä tietoisia tai ovat vetäytyneet siitä aktiivisesti ennen kuin komissio alkoi tutkia asiaa.

Yksittäisen yrityksen rahallinen vastuu ei saa sakon maksussa ylittää kymmentä prosenttia sen edellisen tilikauden liikevaihdosta.

5. Päätökset, jotka tehdään 1 ja 2 kohdan nojalla, eivät ole rikosoikeudellisia.

24 artikla

Uhkasakot

1. Komissio voi päätöksellään määrätä yrityksille tai yritysten yhteenliittymille uhkasakon, joka on enintään viisi prosenttia edellisen tilikauden keskimääräisestä päivittäisestä liikevaihdosta kultakin viivästyspäivältä laskettuna päätöksessä määrätystä päivästä, pakottaakseen ne:

- a) 7 artiklan nojalla tehdyn päätöksen mukaisesti lopettamaan perustamissopimuksen 81 tai 82 artiklan määräysten rikkomisen;

- b) noudattamaan 8 artiklan nojalla tehtyä päätöstä välimenpiteiden määräämisestä;
- c) noudattamaan 9 artiklan nojalla tehdyn päätöksen mukaan pakollista sitoumusta;
- d) antamaan täydellisinä ja virheettöminä tiedot, joita se on pyytänyt 17 artiklan tai 18 artiklan 3 kohdan nojalla tehdyllä päätöksellä; tai
- e) suostumaan tarkastukseen, jonka se on määrännyt tämän asetuksen 20 artiklan 4 kohdan nojalla tehdyllä päätöksellä.

2. Jos yritykset tai yritysten yhteenliittymät ovat täyttäneet veloitteen, jonka tehosteeksi uhkasakko määrättiin, komissio voi määrätä uhkasakon lopullisen määrän pienemmäksi kuin se olisi alkuperäisen päätöksen perusteella. Sovelletaan 23 artiklan 4 kohdan säännöksiä vastaavasti.

VII LUKU

VANHENTUMISAJAT

25 artikla

Seuraamusten määräämisen vanhentumisajat

1. Tämän asetuksen 23 ja 24 artiklaan perustuvia komission valtuuksia koskevat vanhentumisajat seuraavasti:
 - a) kolme vuotta, jos on rikottu säännöksiä, jotka koskevat tietojen pyytämistä tai tarkastusten suorittamista;
 - b) viisi vuotta, jos kyse on muista rikkomisista.
2. Vanhentumisaika alkaa kulua päivästä, jona rikkominen tapahtui. Jatketun tai uusitun rikkomisen osalta aika alkaa kuitenkin kulua siitä päivästä, jona rikkominen lakkaa.
3. Kaikki komission tai jäsenvaltion kilpailuviranomaisen suorittamat toimet rikkomisen tutkinnan tai rikkomista koskevan menettelyn aloittamiseksi keskeyttävät sakkojen ja uhkasakkojen määräämiseen sovellettavan vanhentumisajan. Vanhentumisaika keskeytyy päivänä, jona toimi annetaan tiedoksi vähintään yhdelle rikkomiseen osalliselle yritykselle tai yritysten yhteenliittymälle. Toimia, jotka keskeyttävät vanhentumisajan kulumisen, ovat erityisesti:
 - a) komission tai jäsenvaltion kilpailuviranomaisten kirjalliset pyynnöt saada tietoja;
 - b) kirjallinen valtuutus, jonka komissio tai jäsenvaltion kilpailuviranomainen antaa virkamiehille tarkastuksen suorittamista varten;
 - c) komission tai jäsenvaltion kilpailuviranomaisen menettelyn aloittaminen;
 - d) ilmoitus komission tai jäsenvaltion kilpailuviranomaisen väitetiedoksiannosta.
4. Vanhentumisaika keskeytyy suhteessa kaikkiin rikkomiseen osallisiin yrityksiin tai yritysten yhteenliittymiin.
5. Vanhentumisaika alkaa kulua uudelleen jokaisesta keskeytymisestä. Vanhentumisaika päättyy kuitenkin viimeistään sinä päivänä, jona kahden vanhentumisajan pituutta vastaava määräaika on kulunut komission määräämättä sakkoa tai uhkasakkoa; tämä määräaika pitenee ajalla, joksi vanhentuminen katkeaa 6 kohdan mukaisesti.
6. Sakkojen tai uhkasakkojen määräämiseen sovellettava vanhentumisaika katkeaa ajaksi, jonka komission päätöstä koskeva oikeudenkäynti on vireillä yhteisöjen tuomioistuimessa.

26 artikla

Seuraamusten täytäntöönpanon vanhentumisajat

1. Komission valtuuksia panna täytäntöön 23 ja 24 artiklan nojalla tehdyt päätökset rajoittaa viiden vuoden vanhentumisaika.
2. Vanhentumisaika alkaa kulua päivästä, jona päätös on tullut lainvoimaiseksi.
3. Seuraamusten täytäntöönpanoon sovellettavan vanhentumisajan keskeyttää:
 - a) sellaisen päätöksen antaminen tiedoksi, jolla on muutettu sakon tai uhkasakon alkuperäistä määrää taikka hylätty sen muuttamista koskeva hakemus;
 - b) komission taikka jäsenvaltion komission pyynnöstä sakon tai uhkasakon täytäntöönpanemiseksi suoritama toimi.
4. Vanhentumisaika alkaa kulua uudelleen jokaisesta keskeytymisestä.
5. Seuraamusten täytäntöönpanoon sovellettava vanhentumisaika katkeaa ajaksi:
 - a) joksi on myönnetty maksuaikaa;
 - b) jolla maksun täytäntöönpanoa on lykätty yhteisöjen tuomioistuimen päätöksellä.

VIII LUKU

KUULEMINEN JA SALASSAPITO

27 artikla

Osapuolten, kantelijoiden ja muiden kolmansien kuuleminen

1. Ennen 7, 8 ja 23 artiklassa sekä 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen päätösten tekemistä komission on varattava yrityksille tai yritysten yhteenliittymille, joita komission toteuttama menettely koskee, tilaisuus esittää huomautuksensa komission niitä vastaan esittämistä väitteistä. Komissio perustaa päätöksensä yksinomaan väitteille, joista asianomaiset osapuolet ovat voineet esittää huomautuksensa. Kantelijat osallistuvat tiiviisti menettelyyn.
2. Asianomaisten osapuolten puolustautumisoikeudet menettelyssä on täysin turvattava. Niillä on oikeus tutustua komission asiakirja-aineistoon edellyttäen kuitenkin, että otetaan huomioon yritysten oikeutetut edut sen suhteen, ettei niiden liikesalaisuuksia paljasteta. Oikeutta tutustua asiakirja-aineistoon ei myönnetä luottamuksellisiin tietoihin eikä komission ja jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten sisäisiin asiakirjoihin. Erityisesti komission ja jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten välinen tai eri jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten välinen kirjeenvaihto, mukaan lukien 11 ja 14 artiklan mukaisesti laaditut asiakirjat, ei kuulu tutustumisoikeuden piiriin. Mikään tässä kohdassa säädetty seikka ei estä komissiota paljastamasta ja käyttämästä tietoja, jotka ovat tarpeen rikkomisen todistamiseksi.
3. Jos komissio pitää sitä tarpeellisena, se voi kuulla myös muita luonnollisia tai oikeushenkilöitä. Hakemuksiin, joilla tällaiset henkilöt pyytävät tulla kuulluiksi, on suostuttava, jos ne osoittavat, että niillä on asiassa riittävä etu. Jäsenvaltioiden kilpailuviranomaiset voivat myös pyytää komissiota kuulemaan muita luonnollisia tai oikeushenkilöitä.
4. Jos komissio aikoo tehdä 9 tai 10 artiklan mukaisen päätöksen, se julkaisee tiiviin yhteenvedon asiaan liittyvistä seikoista ja sitoumusten tai ehdotetun toimintatavan pääkohdat. Asianomaiset kolmannet osapuolet saavat esittää huomautuksensa määräajassa, jonka komissio vahvistaa julkaisussaan ja joka ei saa olla yhtä kuukautta lyhyempi. Julkaisussa on otettava huomioon yritysten oikeutetut edut sen suhteen, ettei niiden liikesalaisuuksia paljasteta.

28 artikla

Salassapitovelvollisuus

1. Rajoittamatta 12 ja 15 artiklan soveltamista 17—22 artiklaa sovellettaessa saatuja tietoja voidaan käyttää ainoastaan siihen tarkoitukseen, jota varten ne on koottu.
2. Rajoittamatta 11, 12, 14, 15 ja 27 artiklan tietojen vaihtoa ja käyttöä koskevien säännösten soveltamista, komissio ja jäsenvaltioiden kilpailuviranomaiset sekä niiden virkamiehet, toimihenkilöt ja muut kyseisten viranomaisten valvonnassa työskentelevät henkilöt sekä jäsenvaltioiden muiden viranomaisten virkamiehet ja toimihenkilöt eivät saa ilmaista tietoja, jotka ne ovat saaneet tai joita ne ovat vaihtaneet tätä asetusta sovellettaessa ja jotka luonteensa perusteella ovat salassa pidettäviä. Tätä velvoitetta sovelletaan myös kaikkiin jäsenvaltioiden edustajiin ja asiantuntijoihin, jotka osallistuvat neuvoa-antavan komitean kokouksiin 14 artiklan mukaisesti.

IX LUKU

POIKKEUSASETUKSET

29 artikla

Peruuttaminen yksittäistapauksissa

1. Jos komissio, joka on valtuutettu neuvoston asetuksessa, esimerkiksi asetuksessa N:o 19/65/ETY, (ETY) N:o 2821/71, (ETY) N:o 3976/87, (ETY) N:o 1534/91 tai (ETY) N:o 479/92, soveltamaan asetuksella perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohtaa, on julistanut, että perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdan määräykset eivät koske tiettyjä sopimusten, yritysten yhteenliittymien päätösten tai yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiä, se voi omasta aloitteestaan tai kantelun perusteella peruuttaa tällaisesta poikkeusasetuksen soveltamisesta johtuvan edun, jos se havaitsee, että jossain yksittäisessä asiassa sopimuksella, päätöksellä tai yhdenmukaistetulla menettelytavalla, johon poikkeusasetusta sovelletaan, on vaikutuksia, jotka ovat ristiriidassa perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan kanssa.
2. Jos 1 kohdassa tarkoitettussa komission asetuksessa tarkoitetuilla sopimuksilla, yritysten yhteenliittymien päätöksillä tai yhdenmukaistetuilla menettelytavoilla on yksittäisessä asiassa perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan kanssa ristiriidassa olevia vaikutuksia jäsenvaltion alueella tai sellaisella osalla siitä, joka täyttää kaikki erillisten maantieteellisten markkinoiden tunnuspiirteet, kyseisen jäsenvaltion kilpailuviranomainen voi peruuttaa kyseisen asetuksen soveltamisesta johtuvan edun tällä alueella.

X LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

30 artikla

Päätösten julkistaminen

1. Komission on julkaistava päätökset, jotka se tekee 7—10 sekä 23 ja 24 artiklan nojalla.
2. Julkaistaessa mainitaan osapuolten nimet ja päätöksen pääasiallinen sisältö mukaan lukien määrätyt seuraamukset. Siinä on otettava huomioon yritysten oikeutetut edut sen suhteen, ettei niiden liikesalaisuuksia paljasteta.

31 artikla

Yhteisöjen tuomioistuimen valvonta

Yhteisöjen tuomioistuimella on täysi harkintavalta tutkiessaan valitukset päätöksistä, joilla komissio on määrännyt sakon tai uhkasakon. Se voi poistaa sakon tai uhkasakon taikka alentaa tai korottaa sitä.

32 artikla

Soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen

Tätä asetusta ei sovelleta:

- a) asetuksen (ETY) 4056/86 1 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun kansainväliseen hakurahtiliikenteeseen,
- b) merikuljetuspalveluihin, jotka suoritetaan yksinomaan yhden ja saman jäsenvaltion satamien välillä, kuten asetuksen (ETY) 4056/86 1 artiklan 2 kohdassa säädetään,
- c) yhteisön lentoasemien ja kolmansien maiden väliseen lentoliikenteeseen.

33 artikla

Täytäntöönpanosäännökset

1. Komissio valtuutetaan antamaan tämän asetuksen täytäntöönpanon kannalta aiheelliset säännökset. Kyseiset säännökset voivat koskea muun muassa seuraavia seikkoja:

- a) 7 artiklan mukaisesti esitettyjen kantelujen muotoa, sisältöä ja muita yksityiskohtia sekä kantelujen hylkäämisessä sovellettavaa menettelyä;
- b) 11 artiklassa tarkoitettuja tietoja ja kuulemista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä;
- c) 27 artiklassa tarkoitettua kuulemista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä.

2. Komission on ennen 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden hyväksymistä julkaistava niitä koskeva ehdotus ja pyydettyvä kaikkia asianosaisia esittämään huomautuksensa määräajassa, jonka komissio vahvistaa ja jonka on oltava vähintään yksi kuukausi. Komission on ennen toimenpide-ehdotuksen julkaisemista ja sen hyväksymistä kuultava kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevää neuvoo-antavaa komiteaa.

XI LUKU

SIIRTYMÄ-, MUUTOS- JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

34 artikla

Siirtymäsäännökset

1. Asetuksen N:o 17 2 artiklan nojalla komissiolle tehdyt hakemukset ja asetuksen N:o 17 4 ja 5 artiklan nojalla tehdyt ilmoitukset sekä asetusten (ETY) N:o 1017/68, (ETY) N:o 4056/86 ja (ETY) N:o 3975/87 nojalla tehdyt vastaavat hakemukset ja ilmoitukset ovat tämän asetuksen soveltamispäivästä alkaen mitättömiä.

2. Asetuksen N:o 17 ja asetusten (ETY) N:o 1017/68, (ETY) N:o 4056/86 sekä (ETY) N:o 3975/87 mukaisesti toteutetut menettelyt ovat voimassa tätä asetusta sovellettaessa.

35 artikla

Jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten nimeäminen

1. Jäsenvaltioiden on nimettävä yksi tai useampi kilpailuviranomainen, joka vastaa perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan soveltamisesta siten, että tämän asetuksen säännöksiä noudatetaan tehokkaasti. Toimenpiteet, jotka ovat tarpeen näiden viranomaisten valtuuttamiseksi soveltamaan kyseisiä artikloja, on toteutettava 1 päivään toukokuuta 2004 mennessä. Nimettyihin viranomaisiin voi kuulua myös tuomiois- tuimia.

2. Kun yhteisön kilpailulainsäädännön voimaan saattaminen annetaan kansallisten hallinto- ja oikeusviranomaisten tehtäväksi, jäsenvaltiot voivat antaa näille eri viranomaisille erilaiset valtuudet ja erilaisia tehtäviä riippumatta siitä, ovatko ne hallinto- vai oikeusviranomaisia.

3. Edellä 11 artiklan 6 kohdan vaikutukset koskevat kyseisiä jäsenvaltioiden nimeämiä viranomaisia, mukaan lukien tuomioistuimet, jotka suorittavat 5 artiklassa tarkoitettujen eri päätösten valmisteluun ja tekemiseen liittyviä toimia. 11 artiklan 6 kohdan vaikutukset eivät ulotu tuomioistuihin silloin, kun ne toimivat muutoksenhakutuomioistuinina 5 artiklassa tarkoitettujen eri päätösten osalta.

4. Sen estämättä, mitä 3 kohdassa säädetään, jäsenvaltioissa, joissa viranomainen tiettyjen 5 artiklassa tarkoitettujen eri päätösten hyväksymistä varten tekee jonkin asian käsittelemisestä esityksen oikeusviranomaiselle, joka on erillinen ja muu kuin esityksen tehnyt viranomainen, ja edellyttäen että tämän kohdat vaatimukset täyttyvät, 11 artiklan 6 kohdan vaikutukset koskevat ainoastaan kyseisessä asiassa esityksen tehnyttä viranomaista, jonka on peruttava oikeusviranomaiselle tekemänsä esitys silloin, kun komissio aloittaa menettelyn, ja tämä peruuttaminen lopettaa tosiasiallisesti kansallisen menettelyn.

36 artikla

Asetuksen (ETY) N:o 1017/68 muuttaminen

Muutetaan asetus (ETY) N:o 1017/68 seuraavasti:

- 1) Kumotaan 2 artikla.
- 2) Korvataan 3 artiklan 1 kohdassa ilmaisu ”Edellä 2 artiklassa tarkoitettu kielto” ilmaisulla ”Perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kielto”.
- 3) Muutetaan 4 artikla seuraavasti:
 - a) 1 kohdassa sanat ”Edellä 2 artiklassa tarkoitettu kielto (...) sopimuksia, päätöksiä tai yhdenmukaistettuja menettelytapoja” korvataan sanoilla ”Perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kielto (...) sopimuksia, päätöksiä tai yhdenmukaistettuja menettelytapoja”.
 - b) Korvataan 2 kohta seuraavasti:

”2. Jos jollakin 1 kohdassa tarkoitetulla sopimuksella, päätöksellä tai yhdenmukaistetulla menettelytavalla tietyssä tapauksessa on perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan vaatimusten kanssa ristiriitaisia vaikutuksia, yrityksiä tai yritysten yhteenliittymiä voidaan vaatia lopettamaan kyseiset vaikutukset.”
- 4) Kumotaan 5—29 artikla lukuun ottamatta 13 artiklan 3 kohtaa, jota sovelletaan edelleen päätöksiin, jotka tehdään asetuksen (ETY) N:o 1017/68 5 artiklan nojalla ennen tämän asetuksen soveltamispäivämäärää, kyseisten päätösten voimassaolon päättymispäivään.
- 5) Kumotaan 30 artiklan 2, 3 ja 4 kohta.

37 artikla

Asetuksen (ETY) N:o 2988/74 muuttaminen

Lisätään asetukseen (ETY) N:o 2988/74 artikla seuraavasti:

”7 a artikla

Soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen

Tätä asetusta ei sovelleta perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16 päivänä joulukuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 (*) nojalla toteutettuihin toimenpiteisiin.

(*) EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1.”

38 artikla

Asetuksen (ETY) N:o 4056/86 muuttaminen

Muutetaan asetus (ETY) N:o 4056/86 seuraavasti:

1) Muutetaan 7 artikla seuraavasti:

a) korvataan 1 kohta seuraavasti:

"1. Velvoitteen laiminlyönti

Jos asianomaiset osapuolet rikkovat velvoitetta, joka 5 artiklan mukaan liittyy 3 artiklassa säädettyyn poikkeukseen, komissio voi rikkomisen lopettamiseksi perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16 päivänä joulukuuta 2002 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1/2003 (*) säädetyin edellytyksin tehdä päätöksen, jolla joko kielletään heitä toteuttamasta joitakin toimia tai vaaditaan heitä suorittamaan jotkin toimet taikka jolla peruutetaan heille ryhmäpoikkeuksesta johtuva etu.

(*) EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1."

b) muutetaan 2 kohta seuraavasti:

i) korvataan a alakohdan ilmaisu "II jaksossa säädetyin edellytyksin" ilmaisulla "asetuksessa (EY) N:o 1/2003 säädetyin edellytyksin";

ii) korvataan c alakohdan i alakohdan toisen kohdan toinen virke seuraavasti:

"Samalla komissio päättää asetuksen (EY) N:o 1/2003 9 artiklassa asetetuin edellytyksin, hyväksytäänkö asianomaisten yritysten esittämät sitoumukset niin, että muun muassa konferenssin ulkopuolella olevat varustamot pääsisivät markkinoille."

2) Muutetaan 8 artikla seuraavasti:

a) Poistetaan 1 kohta.

b) Korvataan 2 kohdassa sanat "10 artiklan mukaisesti" sanoilla "asetuksen (EY) N:o 1/2003 mukaisesti".

c) Poistetaan 3 kohta.

3) Muutetaan 9 artikla seuraavasti:

a) korvataan 1 kohdassa ilmaisu "15 artiklassa tarkoitettulle neuvoo-antavalle komitealle" ilmaisulla "asetuksen (EY) N:o 1/2003 artiklassa tarkoitettulle neuvoo-antavalle komitealle";

b) korvataan 2 kohdassa ilmaisu "15 artiklassa tarkoitettulle neuvoo-antavalle komitealle" ilmaisulla "asetuksen (EY) N:o 1/2003 artiklassa tarkoitettulle neuvoo-antavalle komitealle".

4) Kumotaan 10—25 artikla lukuun ottamatta 13 artiklan 3 kohtaa, jota sovelletaan edelleen päätöksiin, jotka tehdään perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan nojalla ennen tämän asetuksen soveltamispäivää, kyseisten päätösten voimassaolon päättymispäivään.

5) Poistetaan 26 artiklasta ilmaisu "10 artiklassa tarkoitettujen valitusten ja 12 artiklassa tarkoitettujen hakemusten muodosta, sisällöstä ja muista yksityiskohdista sekä 23 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja kuulemisista".

39 artikla

Asetuksen (ETY) N:o 3975/87 muuttaminen

Kumotaan asetuksen (ETY) N:o 3975/87 3—19 artikla lukuun ottamatta 6 artiklan 3 kohtaa, jota sovelletaan edelleen päätöksiin, jotka tehdään perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan nojalla ennen tämän asetuksen soveltamispäivää, kyseisten päätösten voimassaolon päättymispäivään.

40 artikla

Asetusten N:o 19/65/ETY, (ETY) N:o 2821/71 ja (ETY) N:o 1534/91 muuttaminen

Kumotaan asetuksen N:o 19/65/ETY 7 artikla, asetuksen (ETY) N:o 2821/71 7 artikla ja asetuksen (ETY) N:o 1534/91 7 artikla.

41 artikla

Asetuksen (ETY) N:o 3976/87 muuttaminen

Muutetaan asetus (ETY) N:o 3976/87 seuraavasti:

- 1) Korvataan 6 artikla seuraavasti:

"6 artikla

Komissio kuulee perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16 päivänä joulukuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 (*) 14 artiklassa tarkoitettua neuvoa-antavaa komiteaa ennen asetusehdotuksen julkaisemista ja ennen asetuksen antamista.

(*) EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1."

- 2) Kumotaan 7 artikla.

42 artikla

Asetuksen (ETY) N:o 479/92 muuttaminen

Muutetaan asetus (ETY) N:o 479/92 seuraavasti:

- 1) Korvataan 5 artikla seuraavasti:

"5 artikla

Ennen asetusehdotuksen julkaisemista ja ennen asetuksen antamista komissio kuulee perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16 päivänä joulukuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 (*) 14 artiklassa tarkoitettua neuvoa-antavaa komiteaa.

(*) EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1."

- 2) Kumotaan 6 artikla.

43 artikla

Asetusten N:o 17 ja N:o 141 kumoaminen

1. Kumotaan asetus N:o 17 lukuun ottamatta 8 artiklan 3 kohtaa, jota sovelletaan edelleen päätöksiin, jotka tehdään perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan nojalla ennen tämän asetuksen soveltamispäivää, kyseisten päätösten voimassaolon päättymispäivään.
2. Kumotaan asetus N:o 141.
3. Viittaukset kumottuihin asetuksiin katsotaan viittauksiksi tähän asetukseen.

44 artikla

Kertomus tämän asetuksen soveltamisesta

Komissio esittää viiden vuoden kuluttua tämän asetuksen soveltamisesta Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen asetuksen toiminnasta, erityisesti 11 artiklan 6 kohdan ja 17 artiklan soveltamisesta.

Komissio arvioi tämän kertomuksen perusteella, onko tarpeen ehdottaa neuvostolle asetuksen tarkistusta.

45 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä toukokuuta 2004.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 16 päivänä joulukuuta 2002.

Neuvoston puolesta

Puhemies

M. FISCHER BOEL
